

89 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	29.11.1968
Sıra no	89

Gelir Vergisi Kanununun bazı maddelerinin uygulanmasında tereddütlere düşüldüğü, Bakanlığa yapılan müracaatlardan anlaşılmaktadır. Sözü edilen maddeler ve bunların tatbik şekilleri aşağıda açıklanmıştır :

A _ Ücret geliri yönünden :

Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde "ücret" tarif olunmuş; 63 üncü maddesinde, ücretin gerçek sâfi değerinin, işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından bu maddede yazılı indirimlerin yapılmasından sonra kalan miktar olduğu belirtilmiş; kanunun 104 üncü maddesinde de, vergi cetvelleri ve bunların tatbik usulleri gösterildikten sonra bu maddeye 484 sayılı Kanunla eklenen fıkra hükmünde, "Ayrı ayrı iş verenler tarafından yapılan ödemelerle aynı iş veren tarafından başka başka hizmetler karşılığında yapılan ödemelerin muhtelif ücret ödemeleri olduğu, buna mukabil, "Aynı iş veren tarafından her ne namla olursa olsun, başka başka hizmetlerin karşılığını teşkil etmeksizin yapılan ödemeler" in muhtelif ücret ödemesi sayılmıyacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, aynı maddede, muhtelif ücret ödemelerinde vergi cetvellerinin her ödemenin ayrı ayrı göz önünde tutulmak suretile uygulanacağı da tasrih edilmiş bulunmaktadır.

Bu esaslara göre, aynı iş veren tarafından hizmet erbabına birden fazla ücret ödendiği takdirde, bunların muhtelif ücret ödemesi olup olmadığına bakılacak; muhtelif ücret sayılanlar mahiyetlerine uyan vergi cetveli üzerinden asıl ücretle birleştirilmeksizin vergiye tabi tutulacaklardır.

Muhtelif ücret sayılmıyan ödemeler ise, adı ne olursa olsun, asıl ücretle birleştirilerek vergilendirilecektir.

Şu kadar ki; muhtelif ücret tarifine girmemekle beraber, mahiyeti icabı, asıl ücretin dahil ve tabi olduğu cetveldən ayrı ve başka bir cetvele göre vergilendirilmesi gereken ödemeler de, cetvel farklılığı sebebiyle, asıl ücretle birleştirilmeyecektir.

Ayrıca, ister muhtelif ücret sayılması, ister dahil olduğu vergi cetvelinin farklı bulunması nedeni ile asıl ücretle birleştirilmeyen ücretlerden ayrı cetvele uyanlar bulunursa, bunların vergileri o vergi cetveli üzerinden topluca hesaplanacaktır.

Misâl: Aynı iş veren tarafından muhtelif hizmet karşılığı olmaksızın hizmet erbabına verilen fazla mesai ücretleri, saat başına hesaplanıp gündelik veya haftalık olarak ödeniyorsa 4 ve 3 numaralı cetvel üzerinden vergilendirilir. Hizmet erbabının asıl ücreti aylık olarak hesaplanıp ödendiği; fazla mesai ücreti de aylık mahiyette bulunduğu takdirde her iki ödeme aynı cetvelde birleştirilir. Böyle olmayıp asıl ücret aylık, fazla mesai ücreti gündelik veya haftalık mahiyette bulunuyorsa, aylığa uygulanan cetvel (2 numaralı) ile ek ücrete uygulanan cetvel (4 ve 3 numaralı) farklı olduğundan bu iki ödeme bir cetvelde birleştirilmeyecek; her biri dahil olduğu cetvel üzerinden ayrı ayrı vergiye tabi tutulacaktır.

Misâl : İş veren, hizmet erbabına asıl aylığı dışında sene sonunda prim ve ikramiye adı altında başka başka hizmetleri karşılığını teşkil etmeksizin, iki ayrı ek ödeme yapmış olsun. Bu hizmetlinin asıl ücreti aylık olduğundan bu aylığa 2 numaralı vergi cetveli uygulanacaktır. Prim veya ikramiye, belli bir zaman ölçüsüne (gün, hafta, ay) göre hesaplanıp ödenmediğinden, Gelir Vergisi Kanununa bağlı 1 numaralı vergi cetveline girer.

Öte yandan, her iki ödemeye uygulanması gereken cetvel aynı (1 numaralı; 82 seri sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğine bağlı 1/2 numaralı) olduğundan, prim ve ikramiyelerin vergileri bu cetvel üzerinden ayrı ayrı değil, birleştirilmek suretile topluca hesaplanacaktır.

- 104 üncü maddede yazılı şekiller dışında ve devreler tâin edilmeksizin hesap ve tediye edilmeleri sebebiyle yıllık ödeme sayılıp 1 numaralı vergi cetveline sokulan ödemelerin iki ve daha fazla olması

